

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

VESO AS
Beisvågvegen 107
7810 NAMSOS

Trondheim, 18.10.2024

Deres ref.:
Hilde Sloom Bjøru

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/3073 og 2024/11470

Saksbehandler:
Monica Ekli, 73199219

Rapport etter tilsyn – Vikan og Skorstad – 19.09.2024 - inspeksjonsrapport nr. 2024.270.I.SFTL

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn 19.09.2024 hos VESO AS (virksomhetsnummer: 963 201 230) sine landbaserte akvakulturanlegg på Vikan og Skorstad.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Avfallshåndteringen har mangler
- Avvik 2: Bedriften har ikke gjennomført substitusjonsvurderinger av alle kjemikaliene
- Avvik 3: Tanklagringen på Vikan har vesentlige mangler
- Avvik 4: Produksjonen på Skorstad samsvarer ikke med rammen for tillatelsen

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Vi ser alvorlig på avvik 3.

VESO AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet eller planlagt rettet (avvik 4) **innen 17.01.2025**.

Statsforvalteren varsler at vi vurderer å revidere tillatelsene

Statsforvalteren vurderer å revidere tillatelsene etter forurensningsloven fra 1991 og 2000.

- Et eventuelt vedtak vil bli gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18, tredje ledd.

Dere må betale gebyr

VESO AS må betale et gebyr på 50 400 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sftlpost@statsforvalteren.no. Merk svaret med saksnummer 2018/3073 (Vikan) og 2024/11470 (Skorstad), samt lokalitetsnavn.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Avfallshåndteringen har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Avfallsforskriften § 11-5 Forsvarlig oppbevaring mv. av farlig avfall
- Avfallsforskriften § 11-12 Virksomhetens deklarasjonsplikt om avfallets innhold

Beskrivelse av krav

Avfallsforskriften kap. 11 omhandler farlig avfall

- Vedlegg 1 til kap. 11 i avfallsforskriften inneholder Den europeiske avfallslisten (EAL), som gir informasjon om hvilke typer avfall som skal klassifiseres som farlig.

§ 11-5 Forsvarlig oppbevaring mv. av farlig avfall:

«Farlig avfall skal tas hånd om på en forsvarlig måte. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet...»

Ifølge kommentarene til avfallsforskriften § 11-5 har avfallsbesitteren «ansvaret for at farlig avfall ikke medfører fare for forurensning. Avfallsbesitter må treffe nødvendige tiltak som står i forhold til avfallets mengde, sammensetning og farlighetsgrad for å hindre at fare for forurensning oppstår. Dette gjelder alle avfallsbesittere, både husholdninger og virksomheter. Man bør utvise forsiktighet dersom man er i tvil om avfallets sammensetning, om den riktige håndteringsmåten, om rekkevidden av plikter i regelverk osv. Avfallets farepotensial stiller dessuten krav til lagringsplassen, særlig beskyttelse mot ytre påvirkning, sikring mot uvedkommende/dyr/barn, og krav til at en holder orden og oversikt over avfallet (ryddig og atskilt plassering, tydelig merking mv. ([Kommentarer til avfallsforskriftens kapittel 11](#)))

§ 11-12 Deklarasjonsplikt:

Virksomhet som leverer farlig avfall skal gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte. Når avfallet leveres til den som etter § 11-6 og § 11-7 kan håndtere avfallet, skal virksomheten som leverer avfallet fylle ut et deklarasjonsskjema som er godkjent av Miljødirektoratet. Emballasjen skal merkes tydelig med deklarasjonsskjemaets løpenummer. Merkingen må tåle fysiske og klimatiske påvirkninger. Ved bruk av ekstern transportør inntreer deklarasjonsplikten i det avfallet leveres til transportøren.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

På Vikan manglet det merking på flere av beholderne inne i konteineren for farlig avfall. Selve konteineren var heller ikke merket med innhold.

På Skorstad sto det flere bokser med kjemikalier/farlig avfall i et rom i «garasjen», der det var uklart om dette var kjemikalier som skulle brukes eller farlig avfall.

Bedriften har ikke levert spraybokser, oljefilter og brukte absorbenter som farlig avfall. Disse avfallstypene har i stedet blitt levert som restavfall. Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall.

På grunn av at disse avfallstypene har blitt levert sammen med restavfallet, har bedriften heller ingen skriftlig dokumentasjon (deklarasjon) på levering av dette farlige avfallet.

Avvik 2: Bedriften har ikke gjennomført substitusjonsvurderinger av alle kjemikaliene

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Produktkontrollloven § 3a
- Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6

Beskrivelse av krav

Produktkontrollloven § 3a

Virksomhet som bruker produkt med innhold av kjemisk stoff som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse skal vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for slik virkning. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6:

Internkontroll innebærer at virksomheten bl.a. skal «kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.» Dette må dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet kom det fram at bedriften har gjennomført en god del substitusjonsvurderinger, men at de ikke har fått gjennomført vurderinger av alle produktene som kan gi helseskade og/eller miljøforstyrrelse.

Avvik 3: Tanklagringen på Vikan har vesentlige mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften § 18-4 Miljørisiko
- Forurensningsforskriften § 18-6 Forebyggende tiltak
  - c. Barrierer
  - g. Merking av tanker/rør

Beskrivelse av krav

Kap. 18 i forurensningsforskriften omhandler landbasert lagring av farlige kjemikalier og farlig avfall på tank med tilknyttede aktiviteter som ledd i virksomhet.

Kapitlet gjelder for eiere og operatører som har tanker for petroleumsprodukter på mer enn 10 m³. For andre farlige kjemikalier og farlig avfall gjelder kapitlet for tanker over 2 m³. Kapitlet gjelder også rørledninger og annet utstyr tilknyttet lagringstankene.

§ 18-4 Miljørisiko:

Den som er ansvarlig for lagringen og tilknyttede aktiviteter, skal sørge for at miljørisikoen forbundet med lagringen av farlige kjemikalier og farlig avfall analyseres.

Miljørisikoanalysen skal omfatte alle forhold ved tanklagringen i virksomheten, så som tanker, tilknyttet utstyr, installasjoner, aktiviteter/operasjoner og eventuelle eksterne påvirkninger, som kan medføre fare for forurensning til vann, grunn og luft. Miljørisikoanalysen skal også omfatte en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen. Den ansvarlige for lagringen skal sørge for at det settes akseptkriterier for hva som er forsvarlig miljørisiko og både sannsynlighet og konsekvens for miljøet skal vurderes og vektlegges. Miljørisiko som er avdekket i miljørisikoanalysen skal deretter vurderes opp mot disse akseptkriteriene. Miljørisikovurderingen skal evalueres minst en gang i året og om nødvendig oppdateres. Ved endrede lagringsforhold eller andre endringer som kan påvirke miljørisiko, skal miljørisikoanalysen revideres.

§ 18-6 Forebyggende tiltak:

Uavhengig av hvilke tiltak som følger av miljørisikovurderingen, skal den ansvarlige for lagringen sørge for å iverksette følgende tiltak:

a. Kompetanse

Personer som deltar under planlegging, bygging, drift, inspeksjon, vedlikehold, beredskap, nedleggelse eller andre operasjoner knyttet til tanker for farlige kjemikalier og farlig avfall, skal ha relevant kompetanse.

b. *Tankanleggets konstruksjon*

Tankanlegget skal være egnet for formålet slik at faren for forurensning minimaliseres. Blant annet skal materialvalg, valg av plassering, sikringstiltak og dimensjonering med videre være slik innrettet at faren for forurensning minimaliseres.

c. *Barrierer*

Tankanlegget skal sikres med nødvendige barrierer mot de ulike typer hendelser som kan medføre forurensning. En barriere er en funksjon eller et tiltak som er planlagt, etablert og vedlikeholdt for å bryte et uønsket hendelsesforløp som kan medføre forurensning. Barrierer kan være organisatoriske eller tekniske. Barrierer skal være basert på en vurdering av miljørisiko for den aktuelle situasjon.

Tanker som inneholder stoffer som er væske ved normalt trykk og temperatur, med unntak av dobbeltveggede tanker som nevnt i bokstav c tredje ledd, skal ha et effektivt oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum og som tåler de aktuelle kjemikalierne eller det farlige avfallet. Berggrunn eller andre naturlige grunnforhold i bunn eller vegg av et oppsamlingsarrangement regnes ikke som effektivt uten en teknisk, fysisk barriere som samler opp eventuelle forurensninger fra tanken. Når oppsamlingsarrangementet omfatter flere tanker, skal kapasiteten minst tilsvare 110 prosent av den største tankens volum. Oppsamlingsarrangementet skal også kunne ta hånd om en eventuell overfylling fra lufterøret.

Dobbeltveggede tanker som inneholder stoffer som er væske ved normalt trykk og temperatur, vil kunne fungere som et oppsamlingsarrangement i seg selv, ved at en lekkasje fra den indre tanken fanges opp av den ytre tankveggen. Tanken skal ha en løsning som sikrer deteksjon av en eventuell lekkasje til mellomrommet mellom veggene. I tillegg skal tanken ha et oppsamlingsarrangement for spill fra overfylling, der kapasiteten skal være basert på miljørisikoanalysen.

For nye tanker eller tanker som flyttes, skal oppsamlingsarrangementet omfatte alle tankens ytterflater, herunder tankbunnen.

Tanker som er etablert før 1. januar 2014 kan ha oppsamlingsarrangementet som er tilpasset uten flytting av tankene. Eksisterende tanker i fjellhaller, etablert før 1. januar 2014, kan etter søknad unntas krav i § 18-6 c, men må vise til andre barrierer som veier opp for unntaket.

d. *Teknisk tilstand og vedlikehold*

Tankanlegget og de tekniske barrierene skal til enhver tid ha en tilfredsstillende tilstand for å forebygge forurensning. Det skal utarbeides kriterier for hva som regnes som tilfredsstillende teknisk tilstand.

For å opprettholde en tilfredsstillende teknisk tilstand, skal det etableres og gjennomføres et forebyggende vedlikeholdsprogram for utstyr som kan påvirke fare for forurensning.

e. *Rutiner for drift av tankanlegget*

Basert på miljørisikovurderingen skal nødvendige rutiner og prosedyrer etableres og vedlikeholdes for å hindre forurensning ved normal drift og forutsigbare variasjoner i driften av tankanlegget. Det skal påses at rutinene følges.

f. *Overvåking*

Etablere de rutiner og tekniske overvåkingssystemer som er nødvendige for å oppdage fare for eller intrådt forurensning. Rutinene og overvåkingssystemene skal

omfatte aktiviteter som lasting, lossing, overfylling og andre aktiviteter tilknyttet tankene, og perioder uten slike aktiviteter.

g. *Merking av tanker/rør*

Tanker og rør skal merkes med innhold og annen relevant informasjon på godt synlige steder. Merkingen skal være tydelig og lett forståelig både for personell som arbeider i bedriften og for eksternt beredskapspersonell.

h. *Lageroversikt*

Etablere en oppdatert oversikt over tanker og deres innhold. Oversikten skal være lett tilgjengelig, også i en beredskapssituasjon.

i. *Uautorisert adgang*

Tankene skal sikres mot at uvedkommende kan forårsake forurensning fra disse.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

På Vikan har bedriften en tank med kjemikalier, som er omfattet av forurensningsforskriften kap. 18. Tanken inneholder natriumhypokloritt, og har en tankstørrelse på 20 m³.

Figur 1 Hus som inneholder tank med natriumhypokloritt - VESO Vikan

Miljørisiko (§ 18-4)

Miljørisikovurderingen for tanklagring har ikke blitt oppdatert etter at fyringsoljetanken har blitt fjernet.

Mangler oppsamlingsarrangement (§ 18-6, punkt c)

Ifølge bedriften har tanken med natriumhypokloritt enkel vegg, uten at vi fikk til å verifisere dette under tilsynet.

Tanken sto i et hus, med inngang til tanken fra taket. Figur 1 viser at huset ikke kan regnes som noen oppsamlingsbarriere.

Det var ikke etablert noe effektivt oppsamlingsarrangement som rommer tankens volum. Dette ser vi alvorlig på.

Mangelfull merking av rør (§ 18-6, punkt g)

Selve huset var merket med innholdet i tanken, men rørene som gikk ut fra huset/tanken var ikke merket med innhold.

Generelt

Tanklagring var ikke hovedfokus under tilsynet, og Statsforvalteren sjekket derfor ikke om alle de andre forebyggende tiltakene var på plass.

Avvik 4: Produksjonen på Skorstad samsvarer ikke med rammen for tillatelsen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen etter forurensningsloven, datert 13.03.2000

Beskrivelse av krav

Tillatelsen gjelder for utslipp fra oppdrettsvirksomhet begrenset til 250 000 settefisk per år.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Bedriften legger inn 600 000 rogn, som føres opp. Av disse leveres 500 000 stk. som liten parr, mens 100 000 stk. leveres som yngel/settefisk.

Selv om biomassen i dagens produksjon ikke nødvendigvis overskrider biomassen man ville ha produsert med 250 000 settefisk, er det likevel viktig at rammen for tillatelsen samsvarer med den faktiske produksjonen på anlegget.

Varsel om vedtak: Statsforvalteren vurderer å revidere tillatelsene, både på Skorstad og på Vikan

Statsforvalteren vurderer å revidere tillatelsene, både på Skorstad og Vikan

- Et eventuelt vedtak vil bli gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18, tredje ledd.

Statsforvalterens vurdering

Tillatelsene på Vikan er fra 1991, mens tillatelsen på Skorstad er fra 2000.

Statsforvalteren informerer om at forurensningsloven § 18, tredje ledd, åpner for at en tillatelse kan tilbakekalles eller endres når det har gått 10 år etter at den ble gitt.

Det kan derfor bli aktuelt å revidere tillatelsene, slik at vilkårene blir i tråd med de kravene som blir gitt i nyere tillatelser. Miljødirektoratet jobber med å standardisere kravene til landbasert akvakultur, og det er sannsynlig at vi vil avvente informasjon om dette arbeidet, før vi eventuelt reviderer tillatelsene til bedriften.

VESO vil få et nytt brev fra oss når vi eventuelt starter prosessen med å revidere tillatelsene.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at VESO AS må betale et gebyr på 50 400 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr på e-post 11.09.2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage på gebyret

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av VESO AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok

- Monica Ekli
- Ida Frøya Svendsen

Kontaktperson hos VESO AS

- Hilde Sloom Bjøru

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende VESO AS ble kontrollert under tilsynet:

- VESO Vikan
- Skorstad

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Utslippskontroll
- Renseanlegg
- Slamhåndtering
- Miljøovervåking
- Internkontroll (ytre miljø)
- Avfall
- Kjemikalier
- Tanklagring (delvis)

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Del 4: Annen informasjon

Statsforvalteren ber om å få oversendt opplysninger

Ifølge bedriften er det gjennomført resipientundersøkelser både på Skorstad og på Vikan for noen år siden. Statsforvalteren ber om å få oversendt de sist gjennomførte resipientundersøkelsene for begge anleggene.

Vi ber også om å få oversendt koordinatene for utslippspunktene ved begge anleggene.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven. I tillegg vil rapporten bli tilgjengelig på www.norskeutslipp.no.

Hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Monica Ekli
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

- Namsos kommune